

Handreiking voor het onderwijs – bijlage uit ‘Gendergids’ (2026)

Elise van Hoek, Henk Jochemsen, Bart-Jan Spruijt, Tineke van der Waal (redactie)

Onderstaande tien aanbevelingen bieden handvatten voor een evenwichtige benadering van gender- en seksevraagstukken binnen het onderwijs.

- 1. Behoud duidelijkheid over biologische sekse**
Erken geslacht als een biologische realiteit (mannelijk/vrouwelijk) en onderscheid dit van genderidentiteit. Wees duidelijk dat wetenschappelijke en medische kennis over geslacht fundamenteel blijft, zonder de realiteit van de soms pijnlijke ervaring van mensen te ontkennen. Zie hoofdstuk 4 en 8.
- 2. Erken en ondersteun ieders eigenheid, los van genderstereotypen**
Steun leerlingen die niet precies in genderhokjes ('jongens zijn stoer', 'meisjes zijn lief') passen. Zie hoofdstuk 8.
- 3. Leer kritisch denken over maatschappelijke trends**
Laat leerlingen kritisch nadenken over invloed van sociale media, genderinfluencers en ideologische trends. Wat is zelfexpressie, wat is groepsdruk en wie verdient eraan? Hoe werken algoritmes? Zie hoofdstuk 2 en 3 en het interview met Els van Dijk (na hoofdstuk 8).
- 4. Bied ruimte voor debat en kritische vragen**
Zorg dat er respectvolle ruimte is om vragen te stellen over genderideologie, geslacht, voornaamwoorden en zelfidentificatie zonder dat leerlingen of docenten meteen als 'transfoob' of 'problematisch' worden bestempeld. Zie ook hoofdstuk 2 en 11.
- 5. Probeer er te zijn voor jongeren met genderverwarring**
Onderken daarbij het onderscheid tussen geslachtsdysforie en andere psychologische of sociale problemen. Gevoelens van onbehagen over het eigen lichaam kunnen verschillende oorzaken hebben, zoals puberteit, sociale druk, trauma of onderliggende psychische problemen. Zie hoofdstuk 7 en 8.
- 6. Stimuleer zelfacceptatie en een positief zelfbeeld bij jongeren**
Help jongeren na te denken over mogelijke psychische achtergronden van hun identiteitsvragen. Moedig acceptatie van het eigen lichaam aan en ontmoedig medische interventies. Informeer eerlijk over de risico's van puberteitsremmers en hormonen. Zie hoofdstuk 5, 6 en 11.
- 7. Handhaaf de officieel geregistreerde naam van leerlingen**
Sociale transitie kan de genderdysforie onbedoeld bestendigen en verhoogt de kans op een medische transitie, terwijl deze gevoelens zónder bevestiging bij de meeste jongeren na verloop van tijd afnemen. Zie hoofdstuk 8.
- 8. Informeer ouders en werk transparant**
Betrek ouders bij gesprekken over gender en identiteit op school. Geheimhouding ('sociale transitie' zonder ouders) kan schadelijk zijn voor zowel de ouder-kindrelatie als het welzijn van het kind.
- 9. Bescherm geslachts-specifieke ruimtes**
Denk kritisch na over het behoud van meisjes- en jongensruimtes (zoals toiletten, kleedkamers of sport) en respecteer het recht op privacy, veiligheid en comfort voor álle leerlingen.
- 10. Bescherm meisjes tegen het uitwissen van vrouw-zijn**
Herken dat het gebruik van termen als 'menstruerende personen' of 'mensen met een baarmoeder' vrouwen onzichtbaar kan maken. Benoem meisjes en vrouwen als zodanig. Zie ook hoofdstuk 9.

Met toestemming van de redactie mag Driestar educatief deze handreiking delen met geïnteresseerden.